

Paraisten kaupunki
rakennus-ymparistolautakunta@parainen.fi

Viite: Lausuntopyyntö 8.2.2024

Lausunto kaavaehdotuksesta, Isoniityn (26) kaupunginosan koillisosan asemakaava ja asemakaavan muutos, Parainen

Lausunto koskee 31.1.2024 päivättyä kaavaehdotusta. ELY-keskus kommentoi sähköpostitse kaavan aloitusvaiheessa 17.1.2023.

Suunnittelualue sijaitsee kaupungin keskustan itäosassa, suurelta osin asemakaavoittamattomalla alueella, Isoniityn omakotialueen koillispuolella.

Kaavan tarkoituksena on lisätä kaupungin erillispientalotonttien tarjontaa. Tavoitteina on samalla edistää luonnonmukaista hulevesien käsittelyä ja hillitä ilmastonmuutosta.

Kaavoitusta ohjaa Paraisten keskustan osayleiskaava vuodelta 2022. Siinä suunnittelualueella on uutta pientalovaltaista asuinaluetta sekä virkistysaluetta. Alueen pohjoisreunassa kulkee kokoojakatu ja uusi kävely- ja pyöräilyreitti, ja alueen poikki on osoitettu ohjeellinen ulkoilureitti.

ELY-keskuksen kannanotot

Yleistä kaavaratkaisusta

Suunnittelualue on pääosin yleiskaavan mukaista uutta pientalovaltaista asuinaluetta AP, joka laajentaa viereistä asuinaluetta. Kaavaehdotus on huolellisesti laadittu ja määräyksillä ohjataan rakentamista ja ympäristön laatua tarkasti.

Vaikutuksia ilmastonmuutokseen ei sisälly kaavaselostukseen, mutta kaavaan kuitenkin on tuotu määräyksiä, joilla ohjataan rakentamista ilmastokestävään suuntaan. Kaavan ilmasto vaikutusten arviointia on hyvä täydentää.

Maakuntakaavassa ja yleiskaavassa on ohjeellinen ulkoilureitti, joka kulkee suunnittelualueen halki pohjois-eteläsuunnassa. Olisi hyvä arvioida, toteutuuko reitti riittävästi kaavassa ja tarvittaessa selkeyttää sitä.

Selostuksessa viitataan yleiskaavoituksen yhteydessä laadittuun taustamateriaaliin, mutta sitä ei ole liitteenä kaava-aineistossa. Selostuksessa ei myöskään ole valokuvia suunnittelualueesta. Ympäristöä ja vaikutuksia on kuitenkin kuvattu sanallisesti hyvin.

Ilmastovaikutukset

Paraisten kunta tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2035 mennessä. Suuri osa tästä päästökulusta on edelleen kuromatta, kun kunnan päästöt ovat laskeneet 37 prosenttia vuonna 2021 vuoteen 2007 verrattuna (Hinku-laskenta). Tavoitteiden saavuttamiseksi on jokaisessa kaavassa syytä arvioida kaavan ilmastovaikutukset jo luonnosvaiheessa, ja tutkia ratkaisut haitallisten ilmastovaikutusten minimointiin ja hyödyllisten vaikutusten vahvistamiseen.

Kyseisessä kaavassa todennäköisesti keskeisiä ilmastovaikutuksia on yksityisautoihin perustuva liikenne, uuden rakentaminen sekä menetettävä kasvullinen ala. Kaavaratkaisu ohjaa esimerkiksi kestävää rakentamista ja hillitsee siten rakentamisesta aiheutuvia merkittäviä ilmastovaikutuksia. Myös hulevesien hallintaan ja uusiutuvan energian hyödyntämiseen on kaavaratkaisussa kiinnitetty huomiota. Kaavamääräyksiä olisi hyvä täydentää vielä kiertotaloutta koskevilla määräyksillä, esimerkiksi ohjaamalla uudelleen käytettävien rakennusosien ja materiaalien käyttöön, tilojen muuntojoustavuuteen sekä maamassojen kierrättämiseen ja uusiokäyttöön suunnittelualueella. Osa kaavamääräyksistä on muotoiltu suositusluonteisiksi. Jotta asetettuihin ilmastotavoitteisiin voidaan päästä, tulisi kaavassa kuitenkin ilmastovaikutuksia lieventävien määräysten muotoilun olla vahvemmin ohjaava.

ELY-keskus tuo esiin, että Paraisten kaupungin päästöistä 22,4 % syntyy tieliikenteestä (2021, Hinku-laskenta), jossa on myös merkittävä päästövähennyspotentiaali. Kestävyyden ja ilmastovaikutusten kannalta onkin ratkaisevaa, miten vahvasti alue tulee tukeutumaan yksityisautoiluun. Tieliikenteen osuus Paraisten päästöjakaumasta on kasvanut vuoteen 2007 verrattuna. Kaava-alue sijaitsee tiiviin taajamarakenteen reunamilla laajentaen olevaa taajamaa. Etäisyys Paraisten keskustan palveluihin on noin 2-3 kilometriä. Julkisen liikenteen yhteys kulkee kuitenkin varsin lähellä suunnittelualueetta, jolloin yhteyden palvelutaso määrittää kestävästi liikkumisen mahdollisuuksien hyödyntämisen asteen. On kuitenkin mahdollista, että alueen liikkuminen tulee perustumaan lähes kokonaan yksityisautoiluun.

Kaava-aineistoa on hyvä täydentää vähintään laadullisella arviolla kaavan ilmastovaikutuksista ilmastomuutoksen hillinnän ja sopeutumisen osalta. Ilmastoarvioinnissa tulee huomioida kaavaillun rakentamisen myötä aiheutuvan maankäytön muutosten vaikutukset suunnittelualueen puuston sekä maaperän hiilinieluihin ja -varastoihin. Ilmastovaikutusten arviointi tukee hyvää kaavatyötä ja auttaa

tunnistamaan mahdollisuuksia haitallisten vaikutusten lieventämiseen sekä hyödyllisten vaikutusten vahvistamiseen.

Ilmastovaikutusten arvioinnissa voidaan hyödyntää KILVA-työkalua (<https://www.ymparisto.fi/KILVA>) Myös tammikuussa julkaistu kaavoittajan karttatyökalu Hiilikartta on sopiva väline ilmastovaikutusten arvioinnin tueksi. Hiilikartta on paikkatietopohjainen, selaimessa toimiva työkalu kaavan aiheuttamien hiilivarasto- ja -nieluvaikutusten arviointiin. Hiilikartan avulla voidaan laskea muutos suunnittelualueen nykytilan sekä suunnitelman aiheuttaman tilanteen välillä, ja vertailla eri vaihtoehtoja. [Suomen ympäristökeskus > Hiilikartta \(syke.fi\)](https://www.ymparisto.fi/Suomen_ymparistokeskus_-_Hiilikartta_(syke.fi))

Luonnonsuojelu

Yleisesti voidaan luonnonsuojelun osalta todeta, että Suomi on osaltaan sitoutunut EU:n biodiversiteettistrategiaan, jonka tavoitteena on pysäyttää luontokato ja kääntää luonnon monimuotoisuuden kehitys myönteiseksi vuoteen 2030 mennessä. Euroopan komissio julkaisi vuonna 2022 ehdotuksen ennallistamisasetukseksi, eli niin kutsutuksi luonnon tilan parantamista koskevaksi asetukseksi. EU:n ennallistamisasetus tähtää osaltaan EU:n biodiversiteettistrategian tavoitteiden täyttämiseen. Ennallistamisasetusehdotuksen tavoitteena on parantaa luonnon tilaa laajasti eri ympäristöissä sekä suojelualueilla että niiden ulkopuolella. Ennallistaminen ei siis tarkoita pelkästään suojelua, vaan myös laajemmin tapoja vahvistaa luontoarvoja. Ennallistettava alue voi säilyä talouskäytössä tai vaikkapa osana kaupunkiympäristöä. Ennallistamisasetuksesta on päästy alustavaan sopuun EU:ssa marraskuussa 2023 ja näillä näkymin asetus voisi astua voimaan vuoden 2024 aikana.

Luontokadon pysäyttämisen on tästä syystä perusteltua olla yksi keskeinen tavoite maankäyttöä suunniteltaessa, tulee esim. pyrkiä säilyttämään luonnontilaista kasvillisuutta. Tähän nähden kaavaehdotuksessa on pääosin riittävällä tavalla huomioitu luonnon monimuotoisuus. Yleisissä määräyksissä määrätään kuitenkin virkistys- ja puistoalueiden osalta, että alueilla tulee suorittaa sellaisia metsänhoitotoimia, jotka parantavat alueiden hiilensidontakykyä. Tällaiset toimenpiteet eivät välttämättä edistä luonnon monimuotoisuutta, esim. kyseisillä alueilla olisi myös hyvä säästää lahopuita. Tästä syystä ELY-keskus ehdottaakin lisäystä kyseiseen määräykseen: "...jotka parantavat alueiden hiilensidontakykyä, *mutta samalla tulee myös pyrkiä lisäämään luonnon monimuotoisuutta.*"

Lisäksi ELY-keskus ehdottaa samaiseen yleiseen määräykseen lisäystä viljelypalstojen osalta: "*Viljelypalstojen osalta tulee huomioida, että puutarhajatteen käsittelyä siten, ettei niistä leviä ympäristöön vieraskasvilajeja.*"

Hulevedet

Hulevesien käsittely on huolellisesti suunniteltu. Sadevesipuutarhan käsitettä olisi hyvä avata kaavaselostuksessa. Sadepuutarhalla tarkoitetaan kasvipeitteistä painannetta, jonne hulevedet johdetaan. Vesi pidättyy ja puhdistuu painanteessa, josta se suodattavan maakerroksen läpi imeytetään maaperään tai johdetaan hulevesijärjestelmään.

Liikenne

Asemakaavassa on osoitettu autopaikkojen toteuttamisvelvoite yhtiömuotoisen asumisen mahdollistaville korttelialueille (AP, AR). ELY-keskus huomauttaa, että autopaikkojen lisäksi myös pyöräpysäköinnin toteuttamisvelvoitteesta on hyvä antaa määräyksiä asemakaavassa. Varmistamalla laadukkaat ja riittävät pyöräpysäköintipaikat tuetaan pyöräillen tehtyjen matkojen lisääntymistä. Määräyksessä pyöräpysäköinnistä on hyvä antaa laadullisia määräyksiä sääsuojan lisäksi myös runkolukittavuudesta. Määräykset pyöräpysäköinnin toteutuksesta asemakaavassa johtavat todennäköisemmin laadukkaiden pyöräpysäköintipaikkojen toteutukseen ja edelleen siistiin ja jäsentyneeseen pysäköintiin.

ELY-keskus toteaa, että Kalkkitie ja Lehtiniementie kuuluvat erikoiskuljetusverkostoon. Asia on hyvä huomioida jatkosuunnittelussa.

Lausunto on laadittu yhdessä ELY-keskuksen luonnonsuojeluyksikön ja vesiyksikön sekä ELY-keskuksen liikennevastuun kanssa.

yksikönpäällikkö

Risto Rauhala

ylitarkastaja

Emilia Horttanainen

Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

TIEDOKSI

Varsinais-Suomen alueellinen vastuumuseo

Varsinais-Suomen liitto

Tämä asiakirja VARELY/8175/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/8175/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Horttanainen Emilia 08.03.2024 16:21

Ratkaisija Rauhala Risto 08.03.2024 16:22